

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

**МКУ «Управления образования Балтасинского районного
исполнительного комитета»**

МБОУ "Балтасинская гимназия"

Рассмотрено
на заседании ШМО татарского
языка протокол № 1 от « 29 »
августа 2023 г.
Рук. ШМО /Ахметова Р.Ш./

Согласовано
заместитель директора по УВР
 /Мукминова М.Г. /

Утверждено
Директором
МБОУ «Балтасинская
гимназия»

А.Р. Миннемуллин
Приказ № 249 от «31 »
августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета
«Родной (татарский) язык»

для 11 класса среднего общего образования

Гиниятуллина Дилара Ханнановна, учитель татарского языка и литературы
высшей кв. категории

Пгт. Балтаси 2023 год

Планируемые результаты учебного предмета

Освоение программы 11 классов предусматривает формирование у них следующих **личностных результатов**:

- уважительное и доброжелательное отношение к истории, культуре, религии, традициям, языкам, ценностям народов России и народов мира; знание истории, своего края, основ культурного наследия народов России;
- развитое моральное сознание и компетентность в решении моральных проблем на основе личного выбора, сформированность нравственных чувств и нравственного поведения, осознанного и ответственного отношения к собственным поступкам;
- сформированность ответственного отношения к учению; уважительного отношения к труду, наличие опыта участия в социально значимом труде. Осознание значения семьи в жизни человека и общества, принятие ценности семейной жизни, уважительное и заботливое отношение к членам своей семьи;
- сформированность ценности здорового и безопасного образа жизни.

Освоение программы 11 классов предусматривает формирование у них следующих **метапредметных результатов обучения**:

- умение анализировать объекты с целью выделения признаков (существенных, несущественных); выбирать основания и критерии для сравнения, классификации объектов; устанавливать причинно-следственные связи; строить логическую цепь рассуждений;
- умение создавать, применять и преобразовывать знаки и символы, модели и схемы для решения учебных и познавательных задач;
- умение самостоятельно определять цели обучения, ставить и формулировать новые задачи в учебе и познавательной деятельности, развивать мотивы и интересы своей познавательной деятельности;
- умение соотносить свои действия с планируемыми результатами, осуществлять контроль своей деятельности в процессе достижения результата, определять способы действий в рамках предложенных условий и требований, корректировать свои действия в соответствии с изменяющейся ситуацией;
- умение оценивать правильность выполнения учебной задачи, собственные возможности ее решения;
- владение основами самоконтроля, самооценки, принятия решений и осуществления осознанного выбора в учебной и познавательной деятельности;
- умение осознанно использовать речевые средства в соответствии с задачей коммуникации для выражения своих чувств, мыслей и потребностей для планирования и регуляции своей деятельности; владение устной и письменной речью, монологической контекстной речью;
- компетентность в использовании информационно-коммуникационных технологий.

Предметные результаты обучения татарскому языку по каждой изучаемой теме приводятся в тематическом планировании в графе **характеристика основных видов деятельности учащихся**.

Планируется, что при завершении программы учащийся должен владеть следующими умениями по видам речевой деятельности:

в диалогической речи - умение строить диалогическую речь в пределах тем, предусмотренных программой:

диалог – расспрос, диалог – предложение, диалог – обмен мнениями, смешанные диалоги;

- умение начать, продолжить и закончить разговор; умение расспрашивать с целью уточнения событий;
- умение выражать просьбу помочь, сделать что-либо;
- умение выражать несогласие, отвергать просьбу;
- умение предлагать сотрудничество;
- умение составлять модели общения с собеседником с использованием этикетных выражений;
- умение проводить беседу по предложенной ситуации с помощью опорной схемы.

Объём диалогической речи: каждый участник диалога должен произнести не менее 10 – 12 реплик.

в монологической речи умение точно выражать свои мысли в монологической речи, соблюдая орфоэпические и грамматические нормы, используя вводные слова;

- умение пересказывать содержание прочитанного текста своими словами с помощью вопросов, плана или самостоятельно;
- умение продолжить пересказ текста;
- умение рассказывать, видоизменив текст;
- умение составлять рассказ по предложенной теме, соблюдая последовательность;
- умение выразительно рассказывать наизусть стихотворения;
- умение подготовить сообщение о новостях;
- умение защитить проект по предложенной теме;
- умение подготовить презентацию.

Объём монологической речи: не менее 13 – 15 фраз. Продолжительность речи по времени: 2 – 2,5 минуты.

в аудировании - понимать на слух речь учителя и одноклассников при участии в беседе, объяснять им свое мнение;

- прослушивать небольшие аутентичные тексты или адаптированные отрывки из литературных произведений, тексты информационного характера и выражать свое мнение по их содержанию.

Продолжительность текстов для аудирования по времени звучания: 1,5 – 2 минуты.

в чтении - владение навыками чтения научно-популярных, официальных текстов в пределах тем, предусмотренных программой, с полным пониманием их содержания;

- умение работать с текстами, в которых содержатся таблицы, иллюстрации, наглядная символика;
- умение при чтении текста выделять нужную информацию, систематизировать, сравнивать, анализировать, обобщать, интерпретировать и изменять его содержание.

Объём текста для чтения: 500 слов.

в письме - умение правильно писать слова активного пользования, указанные в программе;

- умение письменно составлять диалоги различных моделей и рассказы по предложенной теме, прагматические тексты (рецепты, объявления, афиши и т.д.), тексты эпистолярного жанра (личные и официальные письма, поздравления и т.д.);
- умение письменно выражать свои мысли по данной проблеме;
- умение продолжить предложенный текст или видоизменить его. Объем письменной работы: 100 – 120 слов.

Укыту предметының планлаштырылган нәтижеләре

11 сыйныф программасын үзләштерү аларда түбәндәге шәхси нәтижеләр формалаштыруны күздә тотат:

- тарихка, мәдәнияткә, дингә, гореф-гадәтләргә, телләргә, Россия халыкларының һәм дөнья халыкларының кыйммәтләренә ихтирамлы һәм дустанә мөнәсәбәт; тарихны, туган якны, Россия халыкларының мәдәни мирасы нигезләрен белү;;
- шәхси сайлау нигезендә эхлакый проблемаларны хәл итүдә үсеш алган эхлакый аң һәм компетентлык, эхлакый хисләр һәм эхлакый тәртип формалаштыру, үз гамәлләренә аңлы һәм җаваплы караш тәрбияләү.;
- укытуга җаваплы мөнәсәбәт, хезмәткә ихтирамлы мөнәсәбәт, социаль эһәмиятле эштә катнашу тәҗрибәсе булу. Гаиләнең кеше һәм җәмгыять тормышында эһәмиятен аңлау, гаилә тормышының кыйммәтләрен кабул итү, үз гаилә әгъзаларына карата ихтирамлы һәм кайгыртучан мөнәсәбәт;
- сәламәт һәм имин яшәү рәвеше кыйммәтләренә формалашуы.

11 нче сыйныфлар программасын үзләштерү аларда түбәндәге метапредмет нәтижеләрен формалаштыруны күздә тотат:

- объектларны анализлай белү; объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен нигезләр һәм критерийлар сайлап алу; сәбәплә тикшерү элементларын урнаштыру; фикер алышуларның логик чылбырын төзү;;

- дәрәҗәлек, сүзлек белән эш итә белү, танып белү активлыгын үстерү уку эшчәнлеген оештыра белү.;
- уку максатларын мөстәкыйль билгели белү, укуда һәм танып-белү эшчәнлегендә яңа бурычлар куя һәм формалаштыра белү, кызыксынуларын һәм кызыксынуларын үстерә белү.;

Татар теленә өйрәтүнең һәр өйрәнелә торган тема буенча предметлы нәтижеләре укучыларның төп эшчәнлек төрләре графасында тематик планлаштыруда китерелә.

Программа тәмамланганда, укучы сөйләм эшчәнлеген төрләре буенча түбәндәге белемнәргә ия булырга тиеш дип планлаштырыла:

- дәрәҗәлек, сүзлек белән эш итә белү, танып белү активлыгын үстерү уку эшчәнлеген оештыра белү.;
- нәрсә дә булса эшли белү, ярдәм итү, ярдәм итү;
- ризасызлык белдерү, үтенечне кире кагу;;
- хезмәттәшлек тәкъдим итә белү;
- шигырьләр яттан сөйли белү;;
- яңалыклар турында хәбәр әзерли белү;
- тәкъдим ителгән тема буенча проектны яклай белү;
- презентация әзерли белү.

Монологик сөйләм күләме: 13-15 фраздан да ким түгел. Сүзнен озынлыгы вакыты буенча: 2-2,5 минут.

аудитлаштыруда укытуучылар һәм сыйныфташларның әңгәмәдә катнашуы турында ишетүләрен аңларга, аларга үз фикерләрен аңлатырга;

Тавыш бирү вакыты буенча аудит үткәрү өчен текстларның озынлыгы: 1,5-2 минут.

укылышта-программада каралган темалар чикләрендә фәнни-популяр, рәсми текстларны уку күнекмәләрен белү, аларның эчтәлеген тулысынча аңлау;

- таблицалар, иллюстрацияләр, күрсәтмә символикасы булган текстлар белән эшли белү;;

Уку өчен текст күләме: 500 сүз.

хатта-программада күрсәтелгән актив куллану сүзләрен дөрес яза белү;

- тәкъдим ителгән тема буенча төрле модельләр диалогын һәм хикәяләр, прагматик текстлар (рецептлар, белдерүләр, афишалар һ. б.), эпистоляр жанр текстлары (шәхси һәм рәсми хатлар, котлаулар һ. б.);
- бу проблема буенча үз фикереңне язмага әйтә белү;;

Язма эш күләме: 100-120 сүз.

Содержание учебного предмета

1. В мире профессий. Экономическая жизнь, новые профессии. Требования к выбранным профессиям.

Проблемы, волнующие молодежь.

2. Республика Татарстан. Достижения Татарстана в области экономики, культуры и искусства, образования.

Межнациональное и межконфессиональное согласие и мир в Республике Татарстан. Выдающиеся личности

татарского народа (композиторы, художники, певцы, артисты, поэты, писатели, просветители). Казань – политический, культурный и исторический центр. Вклад Татарстана в развитие мирового спорта.

Международные связи Республики Татарстан.

3. Семейные ценности. Нормы взаимоотношений среди молодёжи. Ответственное отношение к созданию семьи. Современные проблемы в семейных отношениях. Обязанности родителей перед детьми, детей – перед родителями.

Лингвистические знания и навыки

Грамматика.

Соответствие-несоответствие отдельных грамматических форм в татарском и русском языках: отсутствие в татарском языке категории рода имен существительных и выражение значения рода с помощью лексем; присутствие в татарском языке категории принадлежности существительных и выражение ее в русском языке; особенности временных форм глаголов изъявительного наклонения в татарском языке; отсутствие в татарском языке категории вида у глаголов и выражение этой категории с помощью аналитических форм; несогласованность прилагательных с определяемым словом; употребление послелогов и послеложных слов после слов; употребление частиц в татарском языке; несклоняемость числительных и прилагательных при употреблении с существительными в татарском языке (өч малайда - у трех мальчиков; бишенче сыйныфта — в пятом классе; жиде баланың — у семи детей, матур бинада — в красивом здании); несклоняемость существительных при употреблении с количественными числительными.

Синтаксис. Пунктуация.

Средства связи в предложении. Постпозиция сказуемого в повествовательном предложении. Наиболее активные типы сложноподчиненных предложений. Особенности расположения синтетических придаточных предложений перед главным предложением.

Знаки препинания в письменной речи: тире между подлежащим и сказуемым, знаки препинания между обособленными членами предложения, при модальных словах, между однородными членами предложения, в сложносочиненных и сложноподчиненных предложениях. Знаки препинания в диалоге и в прямой речи.

Словарный диктант-2. Монолог -1. Диалог-2

Укыту предметының эчтәлегә

1.Һөнәрләр дөньясында- 7

Экономик тормыш, яңа һөнәрләр.Сайланган һөнәрләргә таләпләр.Яшьләргә борчыган проблемалар

2. Татарстан Республикасы-15

Татарстанның икътисад, мәдәният, сәнгать,белем өлкәсендә уңышлары.Татарстан Республикасында милләтара,динара килешү һәм тынычлык. Татар халкы

ның күренекле шәхесләре (композиторлар, рәссамнар, жырчылар, артистлар, шагыйрьләр, язучылар, мәгърифәтчеләр). Казан –сәси, культуралы һәм

тарихи үзәк. Татарстанның дөньяви спорт үсешенә керткән өлеше. Татарстан Республикасында халыкара бәйләнешләр.

3. Гаилә кыйммәтләре-12

Яшьләр арасында үзара мөнәсәбәт нормалары.Гаилә коруга җаваплы мөнәсәбәт.Гаилә мөнәсәбәтләрендә заманча проблемалар.Ата-аналарның балалар

алдында,балаларның-ата-аналар алдындагы бурычлары.

Лингвистик белем һәм күнекмәләр. Грамматика.

Татар һәм рус телләрендә кайбер грамматик формаларның туры килүе яки килмәве:татар телендә исемнәрдә род категориясенә булмасы;татар телендә исемнәрдә тартым категориясенә булуы һәм аның рус телендә белдерелеше;татар телендә хикәя фигыльнең заман формалары үзенчәлекләре;татар телендә вид категориясенә булмасы,аның аналитик формалар ярдәмендә белдерелеше;сыйфатның сыйфатланмышы белән ярашмасы;бәйләк,бәйләк сүзләргә сүзләрдән соң кулланылуы;татар телендә кисәкчәләргә кулланылышы;татар телендә саннарның,сыйфатларның исем белән килгәндә төрләнмәве(өч малайда - у трех мальчиков; бишенче сыйныфта — в пятом классе; жиде баланың — у семи детей, матур бинада — в красивом здании);исемнәргә микъдар саннары белән килгәндә төрләнмәве.

Синтаксис. Пунктуация. Жөмләдә бәйләнеш чаралары.Хикәя жөмләдә хәбәрнең ахырда килүе. Иярчен кушма жөмләләрнең аеруча актив типлары. Синтетик иярчен жөмләләрнең баш жөмлә алдыннан урнашу үзенчәлекләре.

Язма сөйләмдә тыныш билгеләре:ия белән хәбәр арасында сызык,жөмләдә аерымланган кисәкләр арасында,модаль сүзләр янында,тиңдәш кисәкләр арасында,тезмә кушма жөмләләрдә,иярчен кушма жөмләләрдә тыныш билгеләре.Туры сөйләмдә һәм диалогта тыныш билгеләре.

Сүзлек диктанты-2. Монолог төзү-1. Диалог төзү-2

Календарьно –тематический план

Календарь-тематик план

№	Тема	Колич . часов	Дата проведения		Примечание
	В мире профессий. Һөнәрләр дөньясында -7		По плану	По факту	

1	Инструктаж. Одна из самых востребованных вещей в мире...образование.Соответствие или несоответствие некоторых грамматических форм в татарском и русском языках: отсутствие родовой категории в именах в татарском языке. Дөньяда иң кирәкле эйберләрнең берсе-белем.Татар һәм рус телләрендә кайбер грамматик формаларның туры килүе яки килмәве:татар телендә исемнәрдә род категориясенә булмасы	1	7.09		
2	Категория принадлежности на татарском языке.Татар телендә исемнәрдә тартым категориясенә булуы һәм аның рус телендә белдерелеше	1	14.09		
3	Входная работа. Монолог на тему “Как я провел летние каникулы?” Кереш тикшерү эше. “Мин жәйге каникулны ничек үткәрдәм?” дигән темага монолог.	1	21.09		
4	Экономическая жизнь, новые профессии. Икътисади тормыш, яңа һөнәрләр. 59бит.	1	28.09		
5	Требования к избранным профессиям. Особенности изъяснительного наклонения глагола в татарском языке Сайланган һөнәрләргә таләпләр. Татар телендә хикәя фигыльнең заман формалары үзенчәлекләре	1	5.10		
6	Яшьләрне борчыган проблемалар.Яшьләрне борчыган проблемалар.	1	12.10		
7	Повторение темы “В мире профессий”.Словарный диктанта№1 “Һөнәрләр дөньясында» темасын кабатлау.Сүзлек диктанта№1	1	19.10		
Республика Татарстан. Татарстан Республикасы-15					
8	Успехи Татарстана в экономике, культуре, искусстве,образовании. Татарстанның икътисад, мәдәният, сәнгать,белем өлкәсендә уңышлары.	1	26.10		
9	Отсутствие в татарском языке категории вида у глаголов и выражение этой категории с помощью. Аналитических форм. Татар телендә вид категориясенә булмасы,аның аналитик формалар ярдәмендә белдерелеше	1	9.11		
10	Межнациональное,межрелигиозное согласие и мир в Республике Татарстан.Татарстан Республикасында милләтара,динара килешү һәм тынычлык.	1	16.11		
11	Несогласованность прилагательных с определяемым словом. Сыйфатның сыйфатланмасы белән ярамасы.	1	23.11		
12	Выдающиеся личности татарского народа (композиторы). Татар халкының күренекле шәхесләре (композиторлар).	1	30.11		
13	Употребление послелогов и послеложных слов после слов .Бәйлек,бәйлек сүзләрнең сүзләрдән соң кулланылуы	1	7.12		
14	Выдающиеся личности татарского народа (художники).Татар халкының күренекле шәхесләре (рәссамнар)	1	14.12		
15	Употребление частиц в татарском языке. Татар телендә кисәкчәләрнең кулланылышы	1	21.12		
16-17	Выдающиеся личности татарского народа(певцы, артисты) Татар халкының күренекле шәхесләре (жырчылар, артистлар)	2	29.12,18.01		
18,19	Выдающиеся личности татарского народа (поэты, писатели, просветители).Татар халкының күренекле шәхесләре (шагыйрьләр, язучылар, мәгърифәтчеләр).	2	25.01,1.02		
20	Казань – политический, культурный и исторический центр .Казан – сәяси, культуралы һәм тарихи үзәк.	1	8.02		
21	Вклад Татарстана в развитие мирового спорта. Международные связи Республики Татарстан.Татарстанның дөньяви спорт үсешенә кергән өлеше. Татарстан Республикасында халыкара бәйләнешләр.	1	15.02		
22	Повторение раздела “Республика Татарстан” Р.р. Составление диалога. “Татарстан Республикасы”бүлеген кабатлау. БСҮ.Диалог төзү	1	22.02		
Семейные ценности. Гаилә кыйммәтләре-12					
23	Нормы взаимоотношений среди молодежи. Несклоняемость числительных и прилагательных при употреблении с существительными в татарском языке (өч малайда - у трех мальчиков; бишенче сыйныфта — в пятом классе; жиде баланың — у семи детей, матур бинада — в красивом здании).Яшьләр арасында үзара мөнәсәбәт нормалары.Татар телендә саннарның,сыйфатларның исем белән килгәндә төрләнмәве(өч малайда - у трех мальчиков;бишенче сыйныфта -в пятом классе; жиде баланың -у семи детей, матур бинада — в красивом здании)	1	1.03		
24	Несклоняемость существительных при употреблении с количественными числительными.Р.р. Составление монолога. Исемнәргә микъдар саннары белән килгәндә төрләнмәве.БСҮ. Монолог төзү	1	1.03		
25	Средства связи в предложении. Жөмләдә бәйләнеш чаралары.	1	15.03		

	Сүзлөк диктанты.№2				
26	Ответственное отношение к созданию семьи . Постпозиция сказуемого в повествовательном предложении. Гаилэ коруга жаваплы мөнөсэбэт. Хикэя жөмлөдө хэбэрнең ахырда килүе	1	22.03		
27	Наиболее активные типы сложноподчиненных предложений. Особенности расположения синтетических придаточных предложений перед главным предложением.Иярчен кушма жөмлөлэрнең аеруча актив типлары. Синтетик иярчен жөмлөлэрнең баш жөмлө алдыннан урнашу үзенчәлекләре.	1	12.04		
28	Знаки препинания в письменной речи: тире между подлежащим и сказуемым. Язма сөйләмдө тыныш билгеләре:ия белән хэбәр арасында сызык.	1	19.04		
29	Знаки препинания между обособленными членами предложения, при модальных словах, между однородными членами предложения.Жөмлөдө аерымланган кисәкләр арасында,модаль сүзләр янында,тиндәш кисәкләр арасында тыныш билгеләре.	1	26.04		
30	Знаки препинания в сложносочиненных и сложноподчиненных предложениях. Тезмә кушма жөмлөлөрдө,иярчен кушма жөмлөлөрдө тыныш билгеләре	1	3.05		
31	Знаки препинания в диалоге и в прямой речи. Р.р. Составление диалога. Туры сөйләмдө һәм диалогта тыныш билгеләре. БСУ.Диалог төзү	1	10.05		
32	Современные проблемы в семейных отношениях. Обязанности родителей перед детьми, детей – перед родителями. Гаилә мөнәсәбәтләрөндө заманча проблемалар.Ата-аналарның балалар алдында,балаларның-ата-аналар алдындагы бурычлары	1	17.05		
33	Промежуточная аттестация. Арадаш аттестация эше.	1	17.05		
34	Повторение. Итог. Ел буенча өйрәнгәннәрне кабатлау. Йомгаклау	1	24.05		